

Can Mònac

Teià

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Carrer Berenguer Raudors, 14
Carrer del Trull, 17
Carrer Jaume Balmes, 8-20

Coordenades:

Latitud: 41.499742917275
Longitud: 2.321822045653
UTM Est (X): 443397
UTM Nord (Y): 4594457

Classificació

Número de fitxa: 08281 - 11
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Gòtic
Segle: XIV
Autoria de l'element: Desconegut
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL 8-10-2015 (POUM)
En el cas d'efectuar-se obres o reformes tant a l'interior com a l'entorn immediat, caldrà intervenció o control arqueològic, a determinar mitjançant l'informe corresponent del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
Nivell B
(Art. 71 del Text refós de la Llei d'Urbanisme DL 1/2010)
Número inventari: IPA-9112
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil

Ús actual:	Residencial - productiu
Titularitat	Privada
Titular:	3546005DF4934N0001IT
Autoria de la fitxa	Àlvar Sáez Puig
Data de registre de la fitxa:	dj., 12/11/2020 - 18:16

Descripció

Masia d'estructura basilical del segle XIV. Presenta un cos central elevat, cobert amb una teulada de dues vessants i el carener perpendicular a la façana principal. Compta amb planta baixa i un pis, mentre que el cos central té dos pisos. Destaca la porta d'arc de mig punt adovellat a la planta baixa i les dues finestres gòtiques del primer pis, amb les llindes treballades en forma d'arc conopial amb lòbuls. La finestra del pis superior, al cos central, té llinda de pedra i brancals de carreus ben escairats i polits.

S'observen diverses espitlleres i la inscripció 1646, data d'una reforma. Destaca també el detall esculpit sobre la dovella clau del portal.

El cos dret de la masia correspon a una altra vivenda.

Observacions:

Dita també Can Monar. És una masia agropecuària.

Masia situada molt a prop del poble, força ben conservada. Va ser residència d'estiueig de la família Fivaller, que en va mantenir la propietat fins al segle XIX. De la casa cal destacar-ne el magnífic portal adovellat, amb un detall esculpit a la clau, i les finestres conopials gòtiques, amb carasses a les mènsules, de gran qualitat, datables al segle XV. A la part posterior de l'edifici hi ha una torre emmerletada. La casa va ser reformada durant el segle XVII, moment en el qual es va afegir el cos més elevat de les golfes, amb finestra de llinda plana, i un altre de lateral, destinat a habitatge del masover. A la llinda de la finestra d'aquest cos lateral hi ha gravada la data de 1662.

Història

Primitivament va ser residència d'estiueig de la família Fivaller. Tanmateix a mitjan segle XVII, per enllaç matrimonial d'aquesta família amb els Pol, els Fivaller passaren a ocupar Casa Pol, tot mantenint la propietat d'ambdues masies fins al segle XIX. En aquest segle, per extinció de la branca masculina dels Fivaller, aquesta família emparentava amb els Martorell, actuals propietaris de la mateixa.

Segons consta en una referència documental, sembla que a Teià havia existit el Senyoriu de Les Set Cases, vinculat amb la família Fivaller, i aquesta seria una d'elles.

La masia fou restaurada pel pintor Romà Vallès, qui va adaptar l'antic graner de la part alta com a estudi.

Hi havia diferents famílies de ciutadans honorats de Barcelona que també tenien masies amb la funció de finques d'estiueig a Teià. Una d'aquestes famílies serien els Fivaller. Aquests van aconseguir el seu patrimoni com a mercaders i com a banquers exercint com a administradors de la Taula de Canvis i administradors de la Taula de Dipòsits Comuns. Posseïen la casa senyorial principal al carrer Lledó i més

tard a la plaça de Sant Josep Oriol al costat de la parròquia del Pi de Barcelona. També tenien una torre senyorial a Sarrià.

Un dels membres més destacats d'aquesta família és Joan de Fivaller i Sant Climent (mort el 1434) el qual va ser un dels cinc consellers de la Ciutat de Barcelona assolint el càrrec de conseller en cap en dues anualitats. És conegut principalment per encapçalar la comissió que l'any 1416 va exigir al rei Ferran d'Antequera el pagament del Vectigal per la carn que adquiria per la cort a la ciutat, fet que el va convertir per la historiografia romàntica en baluard de la defensa de les llibertats municipals enfront el poder reial.

Com a promotor, a Joan de Fivaller se li atribueix la construcció de la font de Sant Just (1427). La família també tenia el dret de patronatge en una de les capelles laterals de l'església de Sant Just i Pastor, però tenien el dret d'enterrament al convent de Sant Francesc de Barcelona. El seu germà Ramon de Fivaller es va casar amb Elionor Desplà.

A Teià, inicialment tenien en propietat la masia de Can Monac (ca l'Amàlia). La masia és d'estructura basilical del segle XIV. Presenta un cos central elevat, cobert amb una teulada de dues vessants i el carener perpendicular a la façana principal. Compta amb planta baixa i un pis, mentre que el cos central té dos pisos. Destaca la porta d'arc de mig punt adovellat a la planta baixa i les dues finestres gòtiques del primer pis, amb les llindes treballades en forma d'arc conopial amb lòbuls. La finestra del pis superior, al cos central, té llinda de pedra i brancals de carreus ben escairats i polits. S'observen diverses espitlleres i la inscripció 1646, data d'una reforma. Destaca també el detall esculpit sobre la dovella clau del portal. El cos dret de la masia correspon a un altre habitatge.

Bibliografia

<http://invarquit.cultura.gencat.cat/Cerca/FitxaGeneral?index=30&consulta=MSUxK3RlacOgJTlrLTEL&codi=9112>

https://ca.wikipedia.org/wiki/Llista_de_monuments_de_Tei%C3%A0

<https://www.poblesdecatalunya.cat/element.php?e=2203>

<https://quimgraupera.blogspot.com/2014/09/els-fivaller-com-promotors-artistics.html>

Bonet i Garí, Lluís (1983), Les masies del Maresme: estudi de les masies, elements defensius, ermites i molins

Ferrer, Cristòfol (1979), Notes històriques i tradicionals de la vila de Teià

Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. Ajuntament de Teià. 8 d'octubre de 2015.

